

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж рр 12/22
18.5.2022. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Зорице Булајић председника већа, Ирене Вуковић и Станиславе Митровић чланова већа, у парници тужиоца „Арсеновић” д.о.о. из Шапца, Поцерска бр. 15, кога заступа директор Влатко Арсеновић и чији је пуномоћник адвокат Александар Зарија из Шапца, Жарка Зрењанина бр. 24, против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, Гимназијска бр. 7, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Панчеву Прр1 3/21 од 26.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.5.2022. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Панчеву Прр1 3/21 од 26.11.2021. године.

Свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати укупан износ од 8.471.783,85 динара и то износ од 604.161,85 динара који износ представља висину неисплаћеног потраживања тужиоца утврђеног Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Привредног суда у Панчеву Ст 141/2012 од 22.10.2012. године, те износ од 7.867.622,00 динара који износ представља висину неисплаћеног потраживања тужиоца утврђеног Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Привредног суда у Панчеву Ст 141/2012 од 3.6.2013. године, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе 24.2.2020. године, па до коначне исплате, умањен за евентуално исплаћене

износе по том основу, а који износ ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 301.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је из свих законских разлога.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 ЗПП, апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

У првостепеном поступку није учињена ни једна битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити било која друга повреда одредаба парничног поступка која је могла бити од утицаја на правилност и законитост побијане одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању правноснажним решењем Привредног суда у Панчеву Р4 ст бр. 1366/19 од 12.11.2019. године усвојен је захтев предлагача, овде тужиоца и утврђено да му је у поступку стечаја над стечајним дужником ДП „Тамиш хладњача у стечају” из Панчева који се води пред Привредним судом у Панчеву у предмету Ст бр. 141/12 повређено право на суђење у разумном року и наложено поступајућем судији да у року од 30 дана предузме све мере у оквиру своје надлежности како би се стечајни поступак окочао у што краћем року.

Стечајни поступак над стечајним дужником ДП „Тамиш хладњача у стечају” из Панчева са 100% друштвеним капиталом отворен је решењем Привредног суда у Панчеву Ст бр. 141/12 од 8.5.2012. године. За стечајног управника именована је најпре Агенција за приватизацију, Центар за спровођење стечаја а потом Агенција за лиценцирање стечајних управника.

Прво поверилачко рочиште одржано је 5.7.2012. године када је стечајни управник указао на закључивање више уговора штетних по стечајног дужника закључених у пет година које претходе стечају. Испитна рочишта одржана су 2.10.2012. године, 3.6.2013. године и 7.10.2013. године када је донета одлука о свим пријављеним потраживањима. Решењем од 26.7.2013. године проглашено је банкротство над стечајним дужником и започет поступак уновчења имовине стечајног дужника. Одржано је 6 продаја имовине стечајног дужника, од којих су 5 проглашене неуспелим. Одбор поверилаца стечајног дужника није функционалан због чега последња продаја, која је одржана 28.12.2017. године, такође није била успешна. До дана пресуђења имовина стечајног дужника није уновчена.

Овакво поступање суда у стечајном поступку, који није нарочито сложен и компликован довело је, по оцени Привредног суда у Панчеву, до повреде права стечајног повериоца, овде тужиоца на суђење у разумном року.

Тужиоцу, као стечајном повериоцу је закључком стечајног суда од 22.10.2012. године утврђено потраживање у трећем наплатном реду у укупном износу од 604.161,85 динара од чега је 84.961,23 динара главни дуг, 314.395,25 динара обрачуната камата и 204.805,37 динара трошкови поступка. Допунским закључком од 3.6.2013. године утврђено је потраживање тужиоца у трећем наплатном реду у укупном износу од 7.867.622,00 динара од чега је 7.837.872,00 динара главни дуг и 29.750,00 динара трошкови поступка. Ово потраживање тужиоцу је досуђено пресудом Привредног суда у Панчеву П 199/98 од 26.10.1998. године на основу које је донето решење о извршењу И 1057/99 од 20.12.1999. године а ради наплате обавеза из уговора о продаји смрзнутог воћа. Тужиоцу у поступку стечаја није исплаћено ништа тако да је остао неизмирен цело износ утврђеног потраживања које укупно износи 8.471.783,85 динара .

На основу овако правилно утврђеног чињеничног стања и чињенице да тужилац није наплатио своје потраживање према стечајном дужнику које је привредно друштво са 100% друштвеним капиталом правилно је првостепени суд применом материјалног права цитираног у образложењу побијане одлуке обавезао тужену да тужиоцу накнади штету коју је претрпео услед повреде права на суђење у разумном року а која се огледа у ненаплаћеном потраживању према стечајном дужнику.

Наиме тужилац је имао потраживање према стечајном дужнику привредном предузећу са друштвеним капиталом које је утврђено пресудом донетом 26.10.1998. године. Након отварања стечаја 8.5.2012. године тужилац је своје потраживање пријавио и у износу од 8.471.783,85 динара признато и разврстано у трећи исплатни ред. Стечајни поступак није окончан у разумном року због чега је решењем од 12.11.2019. године утврђена повреда овог уставног права тужиоца. Тужилац своје пријављено и признато потраживање није намирио чиме му је умањена имовина у висини признатог а ненаплаћеног потраживања у износу од 8.471.783,85 динара и тиме нанета штета у смислу члана 58 Устава Републике Србије и члана 155 Закона о облигационим односима. Како је сходно члану 31 Закона о заштити права на суђење у разумном року одговорност државе за имовинску штету која се претрпи због повреде права на суђење у разумном року објективна то је тужена у обавези да је тужиоцу надокнади на основу чланова 172 и 173 Закона о облигационим односима.

Обзиром да је имовинска штета коју је тужилац претрпео у висини ненаплаћеног потраживања које му је досуђено пресудом из 2008. године и утврђено у стечајном поступку 2012. године и обзиром да је она последица повреде права на правично суђење то тужена тужиоцу дугује и затезну камату на овако утврђену новчану штету од тренутка када ју је оштећени поверилац позвао да је исплати, односно од дана подношења тужбе сходно члану 31 Закона о заштити права на суђење у разумном року и члану 324, у вези члана 277 Закона о облигационим односима.

Чланом 31 Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од једне године од дана од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1), као и да се поред одредаба закона којим се уређују облигациони односи, суд примењује и мерила за оцену трајања суђења у разумном року (члан 4) (став 2). Из ове одредбе произилази да се обим штете коју трпи странка одређује применом и правила из чланова 155 и 189

Закона о облигационим односима и да се обим штете утврђује према обиму повреде права на имовину. То даље значи да имовинска штета коју трпи странка у конкретном представља новчано потраживање (имовина) у износу од 8.471.783,85 динара које је одлуком стечајног суда од 22.10.2012. године и 3.6.2013. године утврђено и признато, а није му исплаћено. Обзиром да је у стечајном поступку над стечајним дужником са 100% друштвеним капиталом још 26.7.2013. године проглашено банкротство и да до доношења побијане одлуке није извршено уновчење имовине (пет јавних продаја су биле неуспешне) то је штета коју трпи тужилац последица пропуста државе да предузме неопходне кораке да изврши правноснажну пресуду.

Полазећи од наведених чињеница, а у складу са праксом Европског суда за људска права изнетом у одлукама донетим у предметима Р. Качапор и други против Србије (преставка бр. 2269/06 и др., пресуда од 15.1.2008. године) и Јовичић и др. против Србије (преставка бр. 37270/11 и др., пресуда од 13.1.2015. године) правилно је закључио првостепени суд да тужилац има право на накнаду материјалне штете у висини износа утврђеног у стечају (висина признатог потраживања) а који није исплаћен тужиоцу. Стога се неосновано жалбом тужене указује да је првостепени суд пропустио да утврди да ли тужилац трпи штету и да ли постоји адекватна узрочност између повреде права на суђење у разумном року и евентуалне материјалне штете.

Обзиром да се према ставовима Европског суда за људска права из наведених одлука одговорност државе за неисплаћена дуговања предузећа са 100% друштвеним капиталом односи не само на извршни поступак већ и на стечајни поступак чији су предмет наплата и потраживања која су остала ненаплаћена у извршном поступку то, супротно жалбеним наводима тужене, чињеница да стечајни дужник не располаже имовином довољном за намирење својих стечајних поверилаца не води ослобађању тужене државе од обавезе накнаде имовинске штете.

Тврдње тужене у жалби да држава не одговара за инсолвентност дужника када потраживање повериоца проистиче из комерцијалног односа нису основане. Ово из разлога што се одговорност државе заснива на пропусту државе да предузме неопходне мере како би се пресуде којима је утврђено потраживање извршиле и потраживања наплатила у разумном року. Одговорност тужене, према пракси Европског суда за људска права заснива се на истим аргументима на којима и одлуке о досуђивању имовинске штете на име неисплаћених потраживања из радних односа како то произилази из одлука Кока Хибрид против Србије (преставка бр. 59341/09, пресуда од 14.3.2017. године), М.Б. - Мак против Србије (преставка бр. 67856/14, пресуда од 27.9.2016. године), ДКД – Унион доо против Србије (преставка бр. 42731/06, пресуда од од 10.12.2013. године) и Брани и Југокока против Србије (преставка бр. 60336/08, пресуда од 5.11.2013. године) у којима је правни став о одговорности тужене за повреду имовине засновао на разлозима утврђеним у одлуци истог суда донетој у предмету Р. Качапор и други против Србије.

Правилна је одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом чланова 153, 154 и 163 ЗПП те важеће Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката а обзиром на успех у спору.

На износ досуђених трошкова поступка тужиоцу је досуђена законска затезна

камата од дана извршности одлуке сходно члану 277, у вези члана 324 Закона о облигационим односима и члана 345 ЗПП.

Са свега изнетог на основу члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Обзиром да тужена није успела са жалбом а да трошкови одговора на жалбу нису били нужни за одлучивање о жалби на основу члана 165, у вези 153 и 154 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Зорица Булајић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић